

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM.)
EXAMINATION - MAY 2022
SEMESTER - II
Subject: Environment (Paper II) (BCOM – 111)

Date: 27/5/2022

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1. Answer the multiple Choice questions. (any 10) (10)

1. There are more than 3000 types of _____
a) manufacturing
b) soil
c) minerals
d) None of These
2. The tropical forests are regarded as the _____ in biodiversity
a) poorest
b) richest
c) none of These
d) all the Above
3. _____ means non-living components in the environment
a) Basic components
b) Abiotic Components
c) Biotic Components
d) none of these
4. Renewable resources and _____ are the categories of Natural Resources
a) Reward able
b) Non-renewable resources
c) None of These
d) All the Above
5. The temporary or permanent cutting of forests is known as _____
a) forestation
b) Non-renewable resources
c) deforestation
d) All the Above
6. deforestation results into reduction of animal fodder
a) True
b) False
c) Can't Say
d) None of these
7. The various forms of water are found in every section of the atmosphere
a) True
b) False
c) Can't Say
d) None of these
8. Water is essential to all life, First life was originated in water
a) True
b) False
c) Can't Say
d) None of these
9. Natural resources are divided into _____ main categories
a) Two
b) Four
c) Three
d) Five
10. The resources which can be collected after they are used and can be recycled are called recyclable resources
a) True
b) False
c) Can't Say
d) None of these
11. Renewable resources and _____ are the categories of Natural Resources
a) Reward able
b) Non-renewable resources
c) None of These
d) All the Above
12. The temporary or permanent cutting of forests is known as _____
a) forestation
b) Non-renewable resources
c) deforestation
d) All the Above
13. deforestation results into reduction of animal fodder
a) True
b) False
c) Can't Say
d) None of these

- Q. 2. Write Short Note (any three) (15)**
1. Natural Resources
  2. Methods of Conservation
  3. Aquatic ecosystem
  4. Desert ecosystem
  5. Deforestation
- Q. 3. Answer the following question in 150 words. (any 2) (20)**
1. What are the Causes and Consequences of deforestation?
  2. Write the Structure of Ecosystem
  3. Write down the Status of Nature Reserves in India
  4. How human beings cause danger to the biodiversity of India?
- Q. 4. Answer the following question in 300 words. (any one) (15)**
1. Write down ocean ecosystem in detail.
  2. Explain the causes for loss of bio-diversity in India.
  3. What are Natural Resources Explain its types with diagram.
-

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य २) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र. १ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०) (१०)**
१. .... ३००० पेक्षा जास्त प्रकारची आहेत.
 अ) उत्पादन ब) माती
 क) खनिजे ड) यापैकी एकही नाही
  २. उष्णकटिबंधीय जंगलांना जैवविविधतेत ..... म्हणून ओळखले जाते.
 अ) सर्वात गरीब ब) श्रीमंत
 क) यापैकी एकही नाही ड) वरील सर्व
  ३. .... म्हणजे वातावरणात जिवंत नसलेले घटक.
 अ) मूलभूत घटक ब) अजैविक घटक
 क) जैविक घटक ड) यापैकी एकही नाही
  ४. नूतनीकरणक्षम स्रोत आणि ..... नैसर्गिक संसाधनांचे प्रकार आहेत
 अ) नूतनीकरणक्षम ब) नूतनीकरण न करण्यायोग्य स्रोत
 क) यापैकी एकही नाही ड) वरीलसर्व
  ५. जंगलांची तात्पुरती किंवा कायमची नासधूस करणे याला ..... म्हणतात
 अ) वनीकरण ब) नूतनीकरण न करण्यायोग्य स्रोत
 क) जंगलतोड ड) वरीलसर्व
  ६. जंगलतोड जनावरांसाठी चारा कमी करते
 अ) बरोबर ब) चूक
 क) सांगता येत नाही ड) यापैकी काहीही नाही
  ७. वातावरणाच्या प्रत्येक भागामध्ये विविध प्रकारचे पाणी आढळते
 अ) बरोबर ब) चूक
 क) सांगता येत नाही ड) यापैकी काहीही नाही
  ८. सर्व जीवनासाठी पाणी आवश्यक आहे, प्रथम जीवन पाण्याने उत्पन्न झाले होते
 अ) बरोबर ब) चूक
 क) सांगता येत नाही ड) यापैकी काहीही नाही

९. नैसर्गिक संसाधने ----- मुख्य श्रेणीमध्ये विभागली जातात
 अ) दोन ब) चार
 क) तीन ड) पाच
१०. वापरल्यानंतर संसाधने गोळा केली जाऊ शकतात आणि पुनर्नविकरण करता येतात त्यांना पुनर्नविकरणीय स्रोत म्हणतात
 अ) बरोबर ब) चूक
 क) सांगता येत नाही ड) यापैकी काहीही नाही
११. नूतनीकरणक्षम स्रोत आणि ..... नैसर्गिक संसाधनांचे प्रकार आहेत
 अ) नूतनीकरणक्षम ब) नूतनीकरण न करण्यायोग्य स्रोत
 क) यापैकी एकही नाही ड) वरीलसर्व
१२. जंगलांची तात्पुरती किंवा कायमची नासधूस करणे याला ..... म्हणतात
 अ) वनीकरण ब) नूतनीकरण न करण्यायोग्य स्रोत
 क) जंगलतोड ड) वरीलसर्व
१३. जंगलतोड जनावरांसाठी चारा कमी करते
 अ) बरोबर ब) चूक
 क) सांगता येत नाही ड) यापैकी काहीही नाही

प्र. २ टीपा लिहा. (कोणतेही ३)

(१५)

१. नैसर्गिक संसाधने
२. संवर्धन पद्धती
३. जल परिसंस्था
४. वाळवंट परिसंस्था
५. जंगलतोड

प्र. ३ खालील पैकीकोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा.

(२०)

१. जंगलतोडीची कारणे आणि परिणाम काय आहेत?
२. परिसंस्थेची रचना लिहा.
३. भारतातील नैसर्गिक साठ्यांची स्थिती लिहा.
४. भारतात जैव-विविधतेला माणसांकडून धोके कोणकोणत्या प्रकाराने पोहचू शकतात? विवेचन करा.

प्र. ४ खालील पैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा.

(१५)

१. समुद्र परिसंस्था तंत्र स्पष्ट करा.
२. भारतातील जैव-विविधतेच्या नुकसानाची कारणे सांगा.
३. नैसर्गिक संसाधने म्हणजे काय? त्याचे प्रकार आकृतीसह स्पष्ट करा.
